

Ц. і к. Полк піхоти барон Альборі ч. 89.

КОРОТКИЙ НАЧЕРК

Історії ц. і к. полку піхоти барон Альборі ч. 89, в особливим значиню важности дня 3. лютого 1864. р. яко річниці битви під Оберсельком.

З повелїня коменди полкової уложено до наукового ужитку для жовнірів,

Капітаном

ЮСИФОМ ДАВБЕКОМ.

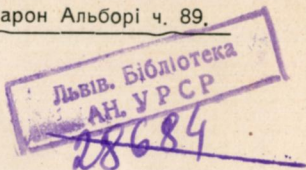

1914.

ЯРОСЛАВ.

2006
2013

Ц. і к. Полк піхоти барон Альборі ч. 89.

Короткий начерк

Історії ц. і к. полку піхоти барон Альборі ч. 89.
в особливим значиню важности дня 3. лютого 1864
р яко річниці битви під Оберсельком.

З повелїня коменди полкової уложено до
наукового ужитку для жовнірів

капітаном

ЮСИФОМ ДАВБЕКОМ.

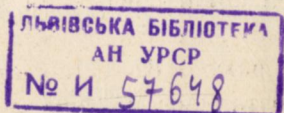

1914.

З печатні С. Бавмгартена в Ярославі.

356(436)(09)

25K

Аж до року 1882 складалась піхота нашої армії з 80 полків, котрі так як і тепер посідали імена Найвисших Панів, імена пануючих, або заслужених генералів, і були означені числами 1 до 80. Поверховно розрізнялись ті полки піхоти як і тепер різнобарвним, в австрійско-угорській армії поважаним вилогом.

Кожний полк піхоти складався тоді, се єсть до року 1882 з полкового штабу і трьох баталіонів: полевого, як полк лінійний і з 4-го і 5-го баталіону підчас спокою повсталого „резервової коменди“, — котра то підчас війни, по виставленню 6-го баталіону, як резервовий полк піхоти під тим самим числом що і лінійний полк піхоти і так само як і він, мали іти на неприятеля.

В році 1883 повстал на підставі рішення Їго цїсарского Величества, нашого найвисшого вождя нова організація цілої піхоти.

На найвисше повелїне Ёго Величества Цїсаря, зроблено до тих вже бувших 80 полків піхоти ще 22 полки, так що від року 1883 маємо вже 102 полки піхоти.

Сотворене отже полків піхоти означених числами від 81 до 102, не повстало через нові лише через се, що від старих полків, котрі підчас спокою і підчас війни складались з 4 рівних баталїонів, злишні баталїони забрано і через зложенє таких 4 злишних баталїонів зроблено полки з числами 81 до 102.

І наш полк також повстав в сей спосіб, а іменно, що на підставі Найвисшого рішення 30. листопада 1882, дня 1. січня 1883 року, взято по одним баталїоні з полків піхоти ч. 9 (Стрий), ч 30. (Львів), ч. 55 (Бережани) і ч. 80 (Золочів) зроблено місто Львів першою стациєю полковою, та надано червоно-бурачкові вилоги (паролі), а яко число полку одержалисьмо число 89.

На округ доповняющий (Ergänzungsbezirk) було призначене місточко Городок Ягайлонський зі староствами Городок, Рава-Руська, Мостиска, Яворів та Рудки, з котрих то місцевостий рекрутовались по части і полки піхоти ч. 30, 10 і ч. 77.

Дня 1. січня 1883 р. створили п'яті баталіони старих полків піхоти ч. 9, 30, 55 і 80 наш новий полк, — баталіони ті складались з галицьких дітей, їх полки посідали старі традиції та красну воєнну минувшисть.

Баталіони ті, на Найвисше Цісарске повеліне вибрані, мали австрійску здатність перенести до нового полку ч. 89, а в нашим полку за Божою помочию для нових лавровців ще більщу здобути.

В тім дусі, покинули ті 4 баталіони свої давні полки, а заохочені сьвіжим почутем до головної задачі, щоби утворити новий полк, почули в собі жаль та тугу за своїми давними, в битвах вже випробованими товаришами.

Незадовго став новий полк коло своєї хоругви. Однак ся хоругов не була новою, не треба було її посьвячувати. Она яко хоругов 2 баталіону 30 полку піхоти перейшла вже хрест воєнний, она провадила вже дільних та хоробрих жовнірів до побіди. Тому отже єсть найсьвятійшим обовязком кожного члена 89 полку піхоти знати докладно історію нашої дорогої хоругви.

Історія тої дорогої хоругви єсть слідуєча :

Хоругов наша одержала церковне посвяченє 30. серпня 1863 року, в котрім то дни штаб, 1. і 2. баталіон 30 п. п. були стаціюновані в Юсифштаді на Чехах. Оба ті баталіони одержали рівнож тоді нові хоругви. В тих часах мав кожний баталіон свою хоругов, а не як нині, де для цілого почку єсть лише одна хоругов.

Однак не задовго по церковним посвяченю сеї хоругви мав наступити хрест воєнний єї.

Прийшов рік 1864, — часть нашої армії враз з частями армії королівства Пруського, мусіли на розказ нашого Цісаря іти на поле битви, щоби права сїх обох держав, против жаданя, з якими король Данії в справі князівства Шлезвику і Гольштину виступив з оружем в руці перемогти, на випадок, єслиби Данія не хотіла уступити.

Одним з тих полків, котрі мали брати в тій битві участь, був призначений полк 30.

В зимі 1863 року зістав сей полк змобілізований з Чехах, а в грудни 1863 р. перенесений до Гамбурга в Німеччині. В Гамбургу лула тоді одна австрійска

перша бригада — бригада генер.-майора графа Гондреккурта.

Була се передна сторож австрійської армії.

Понеже однак Данія не уступила, наступив в січні 1864 р, похід тої бригади на границю, крім сего мали ще прийти з Австрії три бригади.

Дня 1. лютого 1864 р. почалась війна переступленем границі.

По кількох, серед зимна, снігу та дощу відбувших, форсових маршах, прийшов полк 30 дня 3. лютого до борби.

Бригада Гондреккурта, до котрої прилучивсь 30 п. п. одержала приказ 3 лютого удатись до місцевостей Обер і Нідерсельку і обсадити ті місця. Понеже неприятель від довшого часу сї місця добре обсадив численною полевою артилерією, то бригада на разі не мала іти поза ті місця.

Слідуючі случаи покажуть, з якою хоробростию австрійська бригада, до котрої належав 30 полк піхоти мала сповнити свою задачу, сповнила ю і ще більше виповнила, як єї було приказано і як ся від неї сподівано.

По стягненню всіх своїх відділів, розпочала она в день для нас так памятний,

— 3. лютого 1864 р. боєвий похід о годині 11 перед полуднем в наказанім напрямі до Обер і Нідерсельку. Похід був дуже утяжливий, бо Даньці сподіючись що їм дасть поміч котрась иньша засібна держава, провадили сю завзяту борбу нищачи всюда дороги і робячи значні перешкоди, котрі доперва наші піоніри що машерували в передній сторожи, мусіли усувати з великим трудом. Бригада маширувала з передною сторожою, з одним цугом гусарів, баталіоном полевих стрільців ч. 18, 2-ма арматами і цугом піонірів. Головна часть бригади складалась з 3 цугів гусарів, 1 баталіону полку ч. 30, решти артилерії і з 2 баталіону 34 п. п.

По двогодинним маршу, надибали наші гусари неприятельску кинницю, та однак уступала завсїгди взад.

Гнет мусіли наші стрільці розвинугись до борби.

В тих часах давано завсїгди стрільців до передної сторожи, понеже они були больше вправлені в стріляню, чим другі війська.

Піхота отже мала прийти по коротким огни, як найскорше в густих колюмнах до борби на багнети.

Стрільці стрілами та багнетами відбили передні частини неприятельського війська взад, але на полудне від Оберселька натрапили на сильніший опір. Ту мусіла ціла бригада розвинути до борби. Бригадиєр Г. М. Граф Гондрекоурт розказав рівночасно маширувати 1/34 баталіони і 1 цугови гусарів до забезпечення лівої флянки в напрямі місцевости Ягель, — 1/30. баталіони розвинути на право від стрільців, а 2/30. і 2/34 баталіони остатись як резерви за 1/30, зглядно за баталіоном стрільців.

Всі баталіони забрались з великою завзятістю до борби. Мимо утяжливих, в розмоклий землі перебутих маршів і мимо богатих перешкод повсталих через загороджені плоти, ішли наші війська наперед з неповздержаною силою.

В коротким часі перейшли трийцятики 20 плотів і насипів, а неприятель, котрий не міг ся оперти так сильному напруженню, оставсь відпертий аж на взгіря, на полудне від Оберсельку.

Два напади Даньців, зроблені з фронту на трийцятики, розбились на хоробрости наших жовнірів, котрі того дня знали лише коменду „Наперед“ (Vorwärts).

Більше менше 150 кроків від Оберселя залунав вкинци сигнал „Sturm“.

З окриком „Гурра!!“ і з багнетом в руці ішли наші жовніри на перед і виперли по короткий але кровавий борбі Даньців з місцевости Оберселя.

Тяжки се були страти, котрі 1. баталіон в першій лінії поніс.

Мимо так сильного нападу неприятеля, не могли наші жовніри залишити борби, доки ціла акція не зістала до кінця допроваджена. Бачили се наші жовніри, бачив се також і їх хоробрий вожд, бригадиер Ген.-Майор граф Гондрекоурт.

За Оберселем єсть висока гора, тая гора мусить бути ше здобутою, инакше би нас неприятель вже в здобутий місцевости острілював. Та гора, звана „Königsberg“ мусить бути здобутою. — „Ще раз „Наперед“ закликано. — Другий баталіон 30 п. п. зістав втягнений до боєвої лінії і з окликом „Гурра“, не чекаючи довго на вислід власного огня, пішли ще раз на неприятеля.

З неповздержаним нападом викинули трийцятаки Даньців мимо їх хоробрости з оборонних позицій, гора „Кенігсберг“ була в руках австрійских.

Тут була завзята борба.

Комендантови 30. п. п., полковникови Абеле скривила куля шаблю, коли ю витягнув перед фронтом штурмуючих колюмн, — друга куля передіравила ему плащ, а трета куля забила під ним коня — тоді провадили висші офіцири військо до штурму сидячи на конях.

Двох комендантів баталіону, 4-ох комендантів комендантів компанійних, 2 надпоручників, 7 поручників 179 підофіцирів і шереговців зістало забитих або тяжко ранених, богато иньших віднесло легкі рани.

Хоругов 2. баталіону, а тепер наша хоругов, була в найбільшим паді куль.

В тім ломить куля деревце хоругви, иньша куля трафляє хоружого цугсфірера Трубакевича в груди. Поручник Воллер, котрий був недалеко, видячи падаючу хоругов на землю, підносить ю і за помочию надпоручника Трацки заносить ю до капітана Катінеллі, котрий в коротці ранений, віддає ю фельдвебльови Кобляньському.

Фельдвебель Кобляньский просить під час найзавзятійшої борби свого капітана, щоби він тую хоругов- мимо сего, що

она єсть найліпшою цілюю для неприятельских куль міг і надалі носити.

Такий хоробрости жаден неприятель не міг опертись. Гора „Königsberg“ була через бригадиєра яко послідна ціль нападу означена, однак наші батадіони не дали ся затримати, гонили далі за утікаючими Даньцями, викинули їх з слідуєчої місцевости, аж доперва надходяча ніч положила кінець сій борбі.

Славні були діла 30 п. п. і цілої бригади, котра борячись в своїм складі формально застусувалась до слів висказаних Монархом „Viribus unitis“ — бо боролись тут спільними силами; Поляки і Русини 30. п. п., Чехи з баталіону стрільців ч. 18 і Угри 34 п. п. о пальму нагороди.

Признанє для тих полків було також велике.

Бригаду Гондрекоурта названо від сеї хвилі „желізною бригадою“ понеже она складалась з желізних людей, з желізним вождом на чолі.

Цісар винагородив діла хоробрости офіцирів численними високими відзнаками, жовнірам же з 30 п. п. дав 2 золоті, 48 срібних I. і II. класи медалі хоробрости а в кінці 24 публичних похвал.

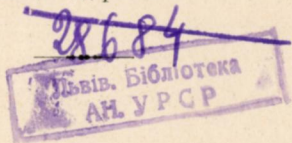
Ми з 89 п. п. єсьмо спадкоємцями 30. п. п. Жовніри наші Русини і Поляки походять з тої часті Галичини, котра перше давала рекрутів до 30. п. п., можуть отже мати всілякі права до під Оберсельком оказаної хоробрости, понеже походять з тої самої крови і тіла і суть потомками тих хоробрих і дільних жовнірів з під Оберселька.

Ніхто з нас не повинен забути, дивлячись на нашу перестрілену і окровавлену хоругов.

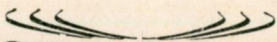
День 3. лютого зістав для нашого полку розпорядженєм 10 Корпусу М. А. №. 6353 з Дня 7. червня 1913 призначений яко полкове свято.

День 3. лютого, яко день побіди під Оберсельком, яко день хресту воєнного нашої хоругви, повинен бути для нас днем сьвяточним так довго, поки полк 89 в будучій повної слави побіді і кровавим ході з Волі Божої ще значнійший день собі здобуде.

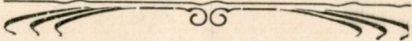
„Честь нехай Вам принесе будучність на Вашій кровавій дорозі“.

И-57648

З печатні С. Бавмґартена в Ярославі.

И

57.648

Handwritten signature or mark

Ц. і к. Полк піхоти барон Альборі ч. 89.

КОРОТКИЙ НАЧЕРК

історії ц. і к. полку піхоти барон Альборі
ч. 89, в особливим значиню важности для
3 лютого 1864. р. яко річниці битви під
Оберсельком.

З повеліня коменди полкової уложено
до наукового ужитку для жовнірів,

Капітаном

ЮСИФОМ ДАВБЕКОМ.

1914.
ЯРОСЛАВ.